

LEEU- COU-

DINGSDAG

WARDER RANT.

den 24 SEPTEMBER.

MICHAEL ONUPHRIUS Baron **THOE SCHWARTZENBERG EN HOHENLANSEBERG**, Commissaris uit het Collegie van Hun Edede Groot Achtbaren de Heeren Gedeputeerde Staten van Vriesland, roept bij dezen op, alle de Collatoren van het St. Christophore Leen te Oudehove, voor zoo verre dezelve bij de gehouden befoegte tot stemming en bevestiging van gedachte Leen, op den 14 December 1818 zijn tegenwoordig geweest, om op het Gouvernement (voormalig Collegie) binnen Leeuwarden te compareren op Vrijdag den 27 September 1822, des voormiddags ten tien uren, ten einde omden omtrent de bovengenoemde stemming, nadere voorstellen te aanhooren, en daaromtrent te beslissen.

Leeuwarden, den 18 September 1822.

M. O. THOE SCHWARTZENBERG
EN HOHENLANSEBERG.

NEDERLANDEN.

BRUSSEL, den 17 September.

Het paleis der Staten-Generaal zal gereed zijn, tot ontvangst van Hun Edel Mogenden, op den 21 der eerstvolgende maand, zijnde het tijdstip van de opening hunner gewone zitting. Dit prachtig gebouw herrijst uit de asche; het basrelief van het geveldek is ontdekt, en biedt op nieuw, aan het oog van het publiek, *Themis*, de onschuld beschermende en het misdrijf verpletterende; de ordonnantie, uitvoering en hervoorbrenging van dit schoone kunstgewrocht behooren aan onzen stadgenoot den heer *Godecharles*, beeldhouwer van Z. M. en lid van het koninklijk instituut.

AMSTERDAM, den 18 September.

Heden middag heeft hier een der verschrikkelijkste branden plaats gehad, welke immer in deze stad in de laatste jaren woedde. De Nieuwe Lutherische kerk, aan de noordoostzijde van den Singel, is, benevens een aantal belendende gebouwen, afgebrand. Om half twee werd het vuur in de kerk het eerst bespeurd, en kort na twee uur stond zij in volle vlam. De hitte was weldra zoo geweldig, dat alle pogingen, om de naast aangrenzende huizen te behoeden, geslaakt moesten worden. De gloed was, twee grachten verre, op de Torensluis, merkbaar, en tegen over de kerk zelve, niettegenstaande de breedte van den singel, onverdragelijk. Ontzettend, maar grootsch, was het gezigt van het hooge, in vlammen staande, koepeldak. Het koper, waarmede hetzelfde gedekt was, en dat in groote bladen door de lucht vloog, kleurde het vuur met afwisselende tinten van blauw en groen, waaronder zich zeer spoedig de heldere vlammen der ontloken geestrijke dranken en de donker gele rook der olie mengde, waarmede de naburige pakhuisen gevuld waren. Het schijnt zeker (ten minste dit zeggen de algemeene geruchten), dat de brand in de kerk zelve, en niet in een der belendende huizen, is aangekomen, doch omtrent de eigenlijke oorzaak van het ongeluk verneemt men tot nog toe weinig meer dan gissingen. Wegens de hevigheid van het vuur en het vallen der sprankels, moesten de schepen vooraan op den singel, waar over een gelukkig vrij sterke oostenwind den digten rook henen dreef, naar elders verleggen; het schijnt echter niet, dat zij noemenswaardige schade geleden hebben. Het schoone, thans vernielde kerkgebouw, van hetwelk weinig overgebleven zal zijn dan de ronde, tien voet dikke ringmuur, was tusschen de jaren 1668 en 1671 grootendeels uit vrijwillige giften voltooid. De prachtige koepel was gevolgd naar het model van die der St. Pieters kerk te Rome, en, gelijk ook een half rond nevengebouw, met rood koperen platen gedekt, die, onder verloop van Koning *Karel den Elften* van Zweden, tolvrij uit dat rijk herwaarts gevoerd waren. Op het plat van het neven- of achter-gebouw was een groote looden regenbak geplaatst, ten einde bij brandhuusheing te kunnen dienen: men weet echter niet, of dezelve bij het tegenwoordig ongeval van dienst heeft kunnen zijn.

Van den 19.

Wegens den noodlottigen brand van gisteren kunnen wij heden nog de volgende, uit echte bronnen geputte, bijzonderheden mededeelen:

Dat de brand gisteren middag, omstreeks half twee uur, zoo men meent op den werkzolder, alwaar de loodgieters hadden gewerkt, is ontstaan en weldra zoo hevig werd, dat het kerkgebouw, na verloop van ruim een half uur, in volle vlam stond, en de koperen bladen, waarmede het dak gedekt was, door de lucht vlogen, en wel zoodanig, dat een vaartuig, met vlas geladen, in den Singel, bij het Dordsehe voor liggende, daar door aangestoken, doch ook spoedig gebluscht werd. Weldra sloeg de vlam tot de belendende huizen, en wel het eerst tot het huis van den heer *Kuhn*, koopman in wijnen, naast de kerk gelegen, over, waarvan het achterste gedeelte en de kelder met wijnen en andere geestrijke dranken gevuld waren; toen spoedig was ook het huis daarnaast, door de jufvrouwen *Brandt* bewoond, aangestoken, en het vuur verspreidde zich voorts met zoodanig eene woede, dat de pakhuisen, in de Ossenpoeksteeg staande, en aan de sloot uitkomende, voor het grootste gedeelte der vlammen ter prooi waren gegeven.

Volgvorg kwamen de brandspuiten de een na de andere aan, die van wijk 17 het eerst, en trofde den moedigen het gevaar. Ten getalle van 48 zijn dezelve onvermoeid tot laat in den avond bezig geweest, alvorens men, yver de belendende huizen en pakhuisen betrof, van den brand meester was, terwijl men voorts, gedurende den geheelen nacht, en nog dezen geheelen ochtend, in de kerk zelve met blusschen bezig is.

Belangrijke ongelukken zijn, voor zoo ver men weet, niet gebeurd; twee pijpkasten van wijk 17 zijn echter, de een aan den hals en handen, de andere alleen aan de hand, gekwast, terwijl voorts een pijpkast uit eene andere wijk, van een der zolderhuizen, waarop men in het Kattégat fouteit had geplaatst, in het water is gevallen, doch spoedig gered geworden.

Wat de schade betreft, kan men het volgende opgeven: Dat de kerk van binnen geheel is uitgebrand, en de muren alleen zijn overgebleven, hebbende men nog het gevel gebad, om de boeken en papieren, benevens eenige kost-

baarheden uit de confistorie-kamer te redden; dat het huis van den heer *Kuhn*, naast de kerk gelegen, geheel is verbrand, zoo dat men nu bezig is om hetzelfde omver te halen; dat de drie bovenste verdiepingen van het daaropvolgende huis, door de jufvrouwen *Brandt* en den heer *ter Maat* bewoond, zijn uitgebrand; dat het achterste gedeelte van het huis van den heer *Melior* insgelijks is verbrand; dat, van het huis van den heer *Blakhoff*, op den hoek van de Ossenpoeksteeg, de kap en twee verdiepingen zijn verbrand; dat eindelijk het achterste gedeelte van het huis van de wed. *Haakman*, op den anderen hoek der steeg gelegen, almede geheel is beschadigd.

Dat van de pakhuisen, in de Ossenpoeksteeg gelegen, die met name de *Leeuw* en de *Leeuw*, behoorende aan den makelaar *Santink*, op de Brouwersgracht woonachtig, en waarop olie, granen en houtwaren gelegen hebben, geheel zijn verbrand en in puin verkeerd; dat de pakhuisen *het Hart* en de *Hinde*, aan den heer *Mikkenhagen*, op den Singel bij het Kattégat woonachtig, behoorende, geheel zijn uitgebrand, en de muren alleen overgebleven, zijnde, voor zoo verre men weet, met granen en houtwaren belegd geweest; dat eindelijk het pakhuis de *Engelsche Doeg*, behoorende mede aan den heer *Mikkenhagen*, waar op sterke dranken lagen, en het pakhuis de *Bonte Os*, behoorende aan de wed. *Haakman*, en met verwaren belegd, van boven zwaar beschadigd zijn; voorts hebben de huizen in de Jeroelensteeg en het Kattégat eenige schade, echter niet van belang, geleden.

Volgens Programma, door den Rector Magnificus van het Athenaeum te Franeker uitgegeven, zullen de laatste benoemde Hoogleraren, Mr. *J. H. Philipe*, in de Regtsgeleerdheid, en *Nic. Mulder*, in de Kruid-, Schei- en Artsnijmengkunde, op den door heeren Curatoren van hetzelfde Athenaeum daartoe bepaalden dag, Dingsdag den eersten October, ten tien uur, hunne plegtige inwijdings-redevoeringen houden.

VERPAGTING VAN DOMEINEN.

De Ontvanger van de Registratie en Domeinen, te Kollum, zal, op Donderdag den 26 September 1822, des morgens ten 10 uren, in het Grietenijhuis van Kollumerland, te Kollum, in tegenwoordigheid van eenen Hoofdamtenaar der Registratie en Domeinen, en ten overstaan van den heer Grietman van Kollumerland en Nieuw Kruisland, verpachten:

I. Voor den tijd van vijf jaren, intagaan met den 13 Mei 1823.

1. Het TOLHEK en VERLAAT, genaamd *het Jan ooms Vallaat*, met de daarbij zijnde HUIZINGE cum annexis, gelegen aan het Kolonelsdiep, onder Gerkesklooster in de Grietenij Achtarspelen, met het regt van de Vischerij en invordering der Tol.
2. Het TOLHEK en VERLAAT, genaamd *het Kollumer Vallaat*, met de daarbij zijnde HUIZINGE cum annexis, gelegen onder Kollum, Grietenij Kollumerland, met het regt van het inbeuren der Tol en van de Vischerij, met daarenboven het genot van twee Bunders 204 v. Roeden, (zes Pondematen) WEIDLAND, en een Bunder 47 v. Roeden, (vier Pondematen) BOUWLAND daarbij gelegen.
3. Het TOLHEK, genaamd *het Driezum Tolhek*, met de daarbij zijnde HUIZINGE cum annexis, met het regt tot het inbeuren der Tol en met de Vischerij, gelegen onder Driezum, Grietenij Dantumadeel.
4. Het TOLHEK en BOOM, genaamd *het Wouters Wouder Tolhek*, met de daarbij zijnde HUIZINGE cum annexis, gelegen onder Wouterswoude, Grietenij Dantumadeel, met het regt tot het inbeuren der Tol en met de Vischerij.
5. Het TOLHEK en BOOM, genaamd *het Kollumer Tolhuis*, met de daarbij zijnde HUIZINGE cum annexis, gelegen onder Kollum, in de Grietenij Kollumerland, met het regt tot het inbeuren der Tol en de Vischerij, en daarenboven het genot van een Bunder 104 Roeden (drie Pondematen) WEIDLAND.
6. Het VERLAAT, genaamd *het Blaauw Verlaat*, met de daarbij zijnde HUIZINGE cum annexis, gelegen aan het Kolonelsdiep, onder Augustinusga, in de Grietenij Achtarspelen, met het regt der daarbij behorende Vischerij.

II. Voor den tijd van vier jaren, intagaan met den 13 Mei 1824.

Het VERLAAT, genaamd *het Schuilenburger Vallaat*, met deszelfs HUIZINGE en STALLING cum annexis, gelegen onder Oostermee, in de Grietenij Tietjerksteradeel, met het regt der daarbij behorende Vischerij.

Alles breeder bij Billetten gespecificeerd. De Condities liggen ter lezing, en nadere inlichting is verkrijgbaar ten Kantore der Registratie, te Kollum, en ter Secretarie van het Grietenij-Bestuur aldaar.

De Ondergeteekende, bij besluit van Z. M. den Koning, d.d. 16 Augustus 1822, no. 84, aangesteld als Notaris in het kanton Ackrum, residentie Ackrum, heeft de eijer bij dezen bekend te maken, dat hij, ter uitvoering zijner Functien, zich met er woon te Ackrum heeft neergezet en, ten meerderen gerijve der Ingezetenen van het zuidelijk gedeelte des genoemden kantons, zich des Vrijdags en Zaturdags zal fisteren in den dorpe Nieshaske, in het Logement aan Scharferbrug bij de Heerenwal aldaar.

ACKRUM, P. T A D E M A.

den 14 September 1822.

* Getrouwd:

LEEWARDEN, W. O. GORTER.
den 16 September 1822. C. SWALVE.

* Getrouwd:

LEEWARDEN, I. BRUINING, B.
den 18 September 1822. J. MENNES.

* Getrouwd:

J. A. TERHORST.
En A. HOEKSTRA.

LEEWARDEN, den 21 September 1822.

BIJ BESLOTENE BRIEFJES TE HUUR, VOOR TIEN JAREN.
Eene ZATHE en LANDEN cum annexis, staande de Huizinge in den dorpe Wiltmarum, en de Landen gelegen onder hetzelfde, groot circa 253 Bunders (61 Pondematen) Greidlanden, waar onder 1 Bunder 60 v. Roeden (34 Pondematen) Tuin en Bouwland zijnde, thans door *Dirk Klaasen Dykstra* in huur, tot Petri en Mei 1823. De briefjes moeten *France* voor den 15 October aanstaande bezorgd worden, bij den heer A. de ROOCK, op de Noorderhaven te Harlingen, waar nader informatie te bekomen is.

DE KERKVOOGDEN VAN OLDEBERKOP, maken bij dezen bekend, dat in de maand October e. k., ongeveer vijftig extra zware lange IPEN STAMBOOMEN, staande op het gebuurte te Oldeberkoop, waaronder er zijn van ongeveer drie Ellen (tien Voeten) dikte; zullende van den preciefen dag van verkooping, latere bekendmakinge worden gedaan.

DE Ondergeteekenden, Leden der Commissie van Landbouw in Vriesland, brengen ter kennis der belanghebbenden, dat zij speciaal zijn benoemd ter opnemng der reclames wegens geforven Vee in den jare 1819, en ten dien einde zich zullen vervoegen op Dingsdag den eersten October aanstaande, in den *Witten Ard* te *Streek*, en *Wien*-dag den tweeden October daaropvolgende, in het *Posthuis* op de *Joure*, tevens des morgens ten tien uur, tot het aanhooren der reclames, welke door de belanghebbenden zouden kunnen worden gedaan, wegens verlies van Vee, in den jare 1819 geleden, ten einde daaruit verder op te maken de Staten, tot vergoeding der geleden schade.

W. P. H. I. L. A. R. I. D. E. S.
J. M. van BEIJMA thoe KINGMA.
Uit de hand te Huur, om op den eersten Januarij 1823 te aanvaarden: Eene WIN-D., PFL.- en CEMENT-MOLEN, met de daarbij zijnde KNECHTS-WONINGEN en PAKHUIS, staande op het Vliet buiten Leeuwarden, letter L, no. 178; adres bij de wed. JAN DERKS; *Briefjes franco*.

LEES HIER. Op gemakkelijke condities uit de hand te koop of te huur: Eene deftige en wel ter nering staande HUIZINGE en BAKKERIJ, staande op het best van het gebuurte in de Dubbele Strant van de Noorderdrachten, bestaande in een ruim Voorhuis, Zijkamer, Middkamer, Bakhuys met uitzicht op het voorhuis, met Zolders boven de kamers en bakhuys, met Hoving, Tuin en Bleek, Regenwaterbak, Pomp, Tak- en Tuifschuur met vrije Reed en Gang van voren tot achteren; direct of op den 12 November 1822 of den 12 Mei 1823 te aanvaarden.

Nog eene wel ter nering staande HUIZINGE, zeer geschikt voor Tapperij of Koffijhuis, bestaande in een Voorhuis met Winkel, Voorkamer, ruime Zolders en Bovenkamer, mede in het best van het gebuurte van de Drachten, op den 12 Mei 1823 te aanvaarden.

Nog uit de hand te koop: Een SCHUIPE-SCHIP, lang 13 Ellen 632 Strepen (48 Voet), wild na rato, met Pok, Zelf, Haken, Bomen, &c.; liggende boven de Sluis te Bakkeveen. De gegasigden kunnen zich adresieren bij den eigenaar D. P. KOOPMANS, te Drachten.

DE B. LANDEN, groot 18 Bunders 73 v. Roeden (51 Pondematen) alle GREIDLANDEN, gelegen onder Oldehooster; thans bij de weduwe *Simon P. Adams* in gebruik, waarvan de Condities te vernemen en Briefjes ingeleverd moeten worden voor den 1 October, bij F. ROMPKES, te Bolsward.

M. en presentert bij behoren briefjes, voor den tijd van vijf jaren te verhuuren: Eene ZATHE en LANDEN, groot naar naam en faam 16 Bunders 71 v. Roeden 83 v. Ellen 53 v. Palmen (451 Pondematen), alle Greidlanden, gelegen te Goutum, waarvan 9 Bunders (24 Pondematen) dadelijk bij en om dit dorp en de overige 7 Bunders 71 v. Roeden (214 Pondematen) ten Oosten en Westen der Oudlandsdijk zijn gelegen. De briefjes moeten voor of met den 11 October aanstaande worden ingeleverd, bij den Deurwaarder J. A. NIJSLOOT, op de Ewal te Leeuwarden, bij wien ook de Condities van verhuur zijn te vernemen.

